

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2022/2080 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 25ης Οκτωβρίου 2022

για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1350 σχετικά με τη χορήγηση προσωρινής στήριξης στη Δημοκρατία της Λιθουανίας, στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2020/672, για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω της επιδημικής έκρηξης της COVID-19

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/672 του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2020, σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού μέσου προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) λόγω της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Κατόπιν αιτήματος της Λιθουανίας που υποβλήθηκε στις 7 Αυγούστου 2020, το Συμβούλιο με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2020/1350 ⁽²⁾ χορήγησε χρηματοδοτική συνδρομή στη Λιθουανία υπό μορφή δανείου ύψους 602 310 000 EUR κατ' ανώτατο όριο, με μέγιστη μέση ληκτότητα 15 ετών και με περίοδο διαθεσιμότητας 18 μηνών, προκειμένου να συμπληρώσει τις εθνικές προσπάθειες που καταβάλλει η Λιθουανία ώστε να αντιμετωπίσει τον αντίκτυπο της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 και να ανταποκριθεί στις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της εν λόγω επιδημικής έκρηξης για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους.
- (2) Το δάνειο προοριζόταν να χρησιμοποιηθεί από την Λιθουανία για τη χρηματοδότηση συστημάτων μειωμένου ωραρίου εργασίας και παρόμοιων μέτρων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1350.
- (3) Κατόπιν δεύτερου αιτήματος της Λιθουανίας που υποβλήθηκε στις 11 Μαρτίου 2021, το Συμβούλιο, με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2021/678 ⁽³⁾ για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1350, χορήγησε πρόσθετη χρηματοδοτική συνδρομή 354 950 000 EUR στη Λιθουανία αυξάνοντας το μέγιστο ποσό του δανείου σε 957 260 000 EUR, με μέγιστη μέση ληκτότητα 15 ετών και με περίοδο διαθεσιμότητας 18 μηνών, προκειμένου να συμπληρώσει τις εθνικές προσπάθειες που καταβάλλει η Λιθουανία ώστε να αντιμετωπίσει τον αντίκτυπο της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 και να ανταποκριθεί στις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της εν λόγω επιδημικής έκρηξης για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους.
- (4) Το πρόσθετο δάνειο προοριζόταν να χρησιμοποιηθεί από την Λιθουανία για τη χρηματοδότηση των συστημάτων μειωμένου ωραρίου εργασίας και παρόμοιων μέτρων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1350, όπως τροποποιήθηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2021/678.
- (5) Η έξαρση της νόσου COVID-19 έχει ακινητοποιήσει σημαντικό μέρος του εργατικού δυναμικού στη Λιθουανία. Αυτό οδήγησε σε επαναλαμβανόμενες αιφνίδιες και σοβαρές αυξήσεις των δημόσιων δαπανών στη Λιθουανία σε σχέση με τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχεία α) και β) της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1350.

⁽¹⁾ ΕΕ L 159 της 20.5.2020, σ. 1.

⁽²⁾ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2020/1350 του Συμβουλίου, της 25ης Σεπτεμβρίου 2020, σχετικά με τη χορήγηση προσωρινής στήριξης στη Δημοκρατία της Λιθουανίας, στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2020/672, για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 (ΕΕ L 314 της 29.9.2020, σ. 35).

⁽³⁾ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2021/678 του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2021, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1350 σχετικά με τη χορήγηση προσωρινής στήριξης στη Δημοκρατία της Λιθουανίας, στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2020/672, για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 (ΕΕ L 144 της 27.4.2021, σ. 12).

- (6) Η επιδημική έκρηξη της COVID-19 και τα έκτακτα μέτρα που εφάρμοσε η Λιθουανία το 2020, το 2021 και το 2022 για να περιορίσει την εν λόγω επιδημική έκρηξη και τον κοινωνικοοικονομικό της αντίκτυπο, καθώς και τις επιπτώσεις της στην υγεία, είχαν και εξακολουθούν να έχουν δραματικές επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά. Το 2020 η Λιθουανία είχε έλλειμμα και χρέος γενικής κυβέρνησης ίσο με 7,3 % και 46,6 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) αντίστοιχα, τα οποία μειώθηκαν σε 1,0 % και 44,3 % αντίστοιχα στο τέλος του 2021. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2022, η Λιθουανία αναμένεται να έχει έλλειμμα και χρέος γενικής κυβέρνησης 4,6 % και 42,7 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα, έως το τέλος του 2022. Σύμφωνα με τις θερινές ενδιάμεσες προβλέψεις της Επιτροπής του 2022, το ΑΕΠ της Λιθουανίας προβλέπεται να αυξηθεί κατά 1,9 % το 2022.
- (7) Στις 8 Αυγούστου 2022, η Λιθουανία ζήτησε περαιτέρω χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση, ύψους 141 800 000 EUR, προκειμένου να συμπληρωθούν οι προσπάθειες που κατέβαλλε η χώρα το 2020, το 2021 και το 2022 ώστε να αντιμετωπίσει τον αντίκτυπο της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 και να ανταποκριθεί στις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της εν λόγω επιδημικής έκρηξης για τους εργαζομένους. Ειδικότερα, η Λιθουανία παρέτεινε εκ νέου ή τροποποίησε τα συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας και παρόμοια μέτρα που παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις (8) και (9).
- (8) Με τον «νόμο περί απασχόλησης αριθ. XII-2470», της 21ης Ιουνίου 2016, όπως τροποποιήθηκε με τον «νόμο αριθ. XIII-2822», της 17ης Μαρτίου 2020, τον «νόμο αριθ. XIII-2846», της 7ης Απριλίου 2020, τον «νόμο αριθ. XIII-3005», της 4ης Ιουνίου 2020, και τον «νόμο αριθ. XIV-131» της 23ης Δεκεμβρίου 2020, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 στοιχείο α) της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1350, και τροποποιήθηκε στη συνέχεια με τον «νόμο αριθ. XIV-351» της 27ης Μαΐου 2021, και τον «νόμο αριθ. XIV-911», της 20ής Ιανουαρίου 2022, η Λιθουανία θέσπισε σύστημα για την καταβολή επιδοτήσεων σε εργοδότες προκειμένου να καλύψουν τον εκτιμώμενο μισθό κάθε εργαζομένου που βρίσκεται σε χρονική περίοδο χωρίς εργασία, ως μέσο στήριξης κατά την καραντίνα και την κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Πριν από την 1η Ιανουαρίου 2021, ένας εργοδότης είχε τη δυνατότητα να επιλέξει μεταξύ επιδοτήσεων που καλύπτουν το 70 % του μισθού, με μέγιστο όριο έως 1,5 φορές τον κατώτατο μισθό, ή το 90 % του μισθού (100 % στην περίπτωση μισθωτών ηλικίας 60 ετών και άνω), με μέγιστο όριο τον κατώτατο μισθό. Από την 1η Ιανουαρίου 2021, ένας εργοδότης μπορεί να λάβει επιδοτήσεις που καλύπτουν το 100 % του μισθού, με μέγιστο όριο έως 1,5 φορές τον κατώτατο μισθό. Οι εργοδότες που έχουν ενταχθεί στο σύστημα πρέπει να διατηρήσουν τουλάχιστον το 50 % των εργαζομένων τους επί τουλάχιστον τρεις μήνες μετά τη λήξη της επιδότησης μισθού.
- (9) Σύμφωνα με τον «νόμο περί απασχόλησης αριθ. XII-2470» της 21ης Ιουνίου 2016, όπως τροποποιήθηκε με τον «νόμο αριθ. XIII-3005», της 4ης Ιουνίου 2020, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 στοιχείο β) της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1350, και τροποποιήθηκε στη συνέχεια με τον «νόμο αριθ. XIV-351» της 27ης Μαΐου 2021, καταβλήθηκαν επίσης επιδοτήσεις, πριν από την 1η Ιουλίου 2021, σε μισθωτούς που επέστρεφαν στην εργασία έπειτα από χρονική περίοδο χωρίς εργασία, για διάστημα έως και έξι μήνες μετά την επιστροφή τους στην εργασία. Το ποσό των επιδοτήσεων που καταβάλλονται υπόκειται σε ανώτατο όριο ίσο με τον κατώτατο μισθό ή με το διπλάσιο του κατώτατου μισθού, αναλόγως της οικονομικής δραστηριότητας που διεξάγει ο εργοδότης, και μπορεί να ανέλθει έως και στο 100 % του μισθού του εργαζομένου κατά τον πρώτο και τον δεύτερο μήνα μετά την επιστροφή στην εργασία, έως και στο 50 % κατά τον τρίτο και τον τέταρτο μήνα και έως και στο 30 % κατά τον πέμπτο και τον έκτο μήνα. Από την 1η Ιουλίου 2021 καταβλήθηκαν επιδοτήσεις σε μισθωτούς που επιστρέφουν στην εργασία έπειτα από χρονική περίοδο χωρίς εργασία, για διάστημα έως και δύο μηνών μετά την επιστροφή τους στην εργασία. Η επιδότηση κατά τον πρώτο μήνα ανέρχεται στο 100 % του μισθού του εργαζομένου, χωρίς να υπερβαίνει το 90 % του κατώτατου μισθού, τον δε δεύτερο μήνα ανέρχεται στο 100 % του μισθού του εργαζομένου, χωρίς να υπερβαίνει το 60 % του κατώτατου μισθού. Οι εν λόγω επιδοτήσεις μπορούν να θεωρηθούν ως παρόμοιο μέτρο με τα συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας, όπως αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2020/672, δεδομένου ότι αποσκοπούσαν στην παροχή εισοδηματικής στήριξης σε μισθωτούς και συμβάλλουν στη διατήρηση των υφιστάμενων εργασιακών σχέσεων.
- (10) Η Λιθουανία πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/672 προκειμένου να ζητήσει χρηματοδοτική συνδρομή. Η Λιθουανία υπέβαλε στην Επιτροπή κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία οι πραγματικές και οι προβλεπόμενες δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν κατά 1 264 915 309 EUR από την 1η Φεβρουαρίου 2020, ως αποτέλεσμα των εθνικών μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της επιδημικής έκρηξης της COVID-19. Πρόκειται για αιφνίδια και σοβαρή αύξηση διότι αφορά και παράταση ή τροποποίηση των υφιστάμενων εθνικών μέτρων τα οποία συνδέονται άμεσα με το σύστημα μειωμένου ωραρίου εργασίας και παρόμοια μέτρα που καλύπτουν σημαντικό ποσοστό των επιχειρήσεων και του εργατικού δυναμικού στη Λιθουανία. Η Λιθουανία σκοπεύει να καλύψει τη χρηματοδότηση 144 350 000 EUR του ποσού των αυξημένων δαπανών μέσω ενωσιακών κονδυλίων και 21 505 309 EUR μέσω ίδιας χρηματοδότησης.
- (11) Η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη της Λιθουανίας και εξακρίβωσε την αιφνίδια και σοβαρή αύξηση των πραγματικών και των προβλεπόμενων δημόσιων δαπανών που συνδέονται άμεσα με συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας και παρόμοια μέτρα, όπως αναφέρεται στο αίτημα της 8ης Αυγούστου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/672.

- (12) Ως εκ τούτου, θα πρέπει να παρασχεθεί χρηματοδοτική συνδρομή, ώστε να βοηθηθεί η Λιθουανία να αντιμετωπίσει τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της σοβαρής διαταραχής της οικονομικής δραστηριότητας που προκάλεσε η επιδημική έκρηξη της COVID-19. Η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει τις αποφάσεις σχετικά με τη ληκτότητα, το ύψος και την αποδέσμευση των δόσεων και τμηματικών εκταμιεύσεων σε στενή συνεργασία με τις εθνικές αρχές.
- (13) Δεδομένου ότι η περίοδος διαθεσιμότητας που αναφέρεται στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2020/1350 έχει λήξει, απαιτείται νέα περίοδος διαθεσιμότητας για την πρόσθετη χρηματοδοτική συνδρομή. Η περίοδος διαθεσιμότητας 18 μηνών για χρηματοδοτική συνδρομή που χορηγήθηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2020/1350 θα πρέπει να παραταθεί κατά 21 μήνες και, κατά συνέπεια, η συνολική περίοδος διαθεσιμότητας θα πρέπει να είναι 39 μήνες, αρχής γενομένης από την πρώτη ημέρα μετά την παραγωγή αποτελεσμάτων της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1350.
- (14) Η Λιθουανία και η Επιτροπή θα πρέπει να λάβουν υπόψη την παρούσα απόφαση στη δανειακή συμφωνία που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/672.
- (15) Η παρούσα απόφαση δεν προδικάζει την έκβαση τυχόν διαδικασιών οι οποίες αφορούν στρεβλώσεις της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και ενδέχεται να κινηθούν, ιδίως δυνάμει των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης. Δεν απαλλάσσει τα κράτη μέλη από την υποχρέωση να κοινοποιούν στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 108 της Συνθήκης, τυχόν χορηγούμενες κρατικές ενισχύσεις.
- (16) Η Λιθουανία θα πρέπει να ενημερώνει τακτικά την Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση των προβλεπόμενων δημόσιων δαπανών, προκειμένου να είναι σε θέση η Επιτροπή να αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο η Λιθουανία έχει εκτελέσει τις εν λόγω δαπάνες.
- (17) Η απόφαση παροχής χρηματοδοτικής συνδρομής λήφθηκε λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων και αναμενόμενων αναγκών της Λιθουανίας, καθώς και των αιτημάτων για χρηματοδοτική συνδρομή δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2020/672 που έχουν ήδη υποβληθεί ή προβλέπεται να υποβληθούν από άλλα κράτη μέλη, και παράλληλα με εφαρμογή των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της αλληλεγγύης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2020/1350 τροποποιείται ως εξής:

1) το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 και 2 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η Ένωση θέτει στη διάθεση της Λιθουανίας δάνειο ανώτατου ύψους 1 099 060 000 EUR. Το δάνειο έχει μέγιστη μέση ληκτότητα 15 ετών.

2. Η περίοδος διαθεσιμότητας της χρηματοδοτικής συνδρομής που χορηγείται με την παρούσα απόφαση είναι 39 μήνες, αρχής γενομένης από την πρώτη ημέρα μετά την παραγωγή αποτελεσμάτων της παρούσας απόφασης.»

β) η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Η πρώτη δόση αποδεσμεύεται υπό την προϋπόθεση της έναρξης ισχύος της δανειακής συμφωνίας που προβλέπεται στο άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/672. Οι τυχόν περαιτέρω δόσεις αποδεσμεύονται σύμφωνα με τους όρους της εν λόγω δανειακής συμφωνίας ή, κατά περίπτωση, υπόκεινται στην έναρξη ισχύος προσθήκης σε αυτήν ή τροποποιημένης δανειακής συμφωνίας που συνάπτεται μεταξύ της Λιθουανίας και της Επιτροπής και αντικαθιστά την αρχική δανειακή συμφωνία»

2) το άρθρο 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

Άρθρο 3

Η Λιθουανία μπορεί να χρηματοδοτήσει τα ακόλουθα μέτρα:

α) επιδοτήσεις μισθού κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου χωρίς εργασία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 41 του «νόμου περί απασχόλησης αριθ. XII-2470» της 21ης Ιουνίου 2016, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον «νόμο αριθ. XIV-911» της 20ής Ιανουαρίου 2022.

- β) επιδοτήσεις μισθού μετά τη χρονική περίοδο χωρίς εργασία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 41 του «νόμου περί απασχόλησης αριθ. XII-2470» της 21ης Ιουνίου 2016, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον «νόμο αριθ. XIV-351» της 27ης Μαΐου 2021·
- γ) επιδόματα σε αυτοαπασχολούμενους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5-1 του «νόμου περί απασχόλησης αριθ. XII-2470» της 21ης Ιουνίου 2016, όπως τροποποιήθηκε το 2020·
- δ) επιδόματα σε αυτοαπασχολούμενους που δραστηριοποιούνται στη γεωργία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5-2 του «νόμου περί απασχόλησης αριθ. XII-2470» της 21ης Ιουνίου 2016, όπως τροποποιήθηκε το 2020.».

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Δημοκρατία της Λιθουανίας.

Η παρούσα απόφαση παράγει αποτελέσματα από την ημερομηνία της κοινοποίησής της στον αποδέκτη.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Λουξεμβούργο, 25 Οκτωβρίου 2022.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
J. SÍKELA
